

Regeringsrätten

Rättsfall

Ersättning till efterlevande vid olycksfall i arbete

Besvär av dödsboet efter truckföraren H. angående inkomsttaxering år 1965. — Genom en den 28/3 1958 träffad överenskommelse mellan Skogsägarnas Cellulosa AB och Svenska Pappersindustriarbetareförbundets avdelning nummer 24 i Mönsterås förklarade sig bolaget villigt att vid olycksfall med dödlig utgång avseende arbetare i bolagets fabrik i Mönsterås till den avlidnes efterlevande utbetala en summa motsvarande en dagsförtjänst för samtliga vid fabriken vid olyckstillfället anställda arbetare. Arbetsgivaren och de anställda var härvid överens om att någon arbetsnedläggelse icke skulle förekomma i samband med dylika olycksfall med dödlig utgång. — H., som var anställd vid fabriken, avled den 24/6 1964 till följd av olycksfall i arbetet. På grund av utfästelsen uppbar H:s dödsbo ett belopp av 23.000 kr. — TN och PN ansåg beloppet utgöra icke skattepliktig inkomst för dödsboet.

KR förklarade dock att skattskyldighet för beloppet måste anses åvila dödsboet. Den H:s efterlevande tillfallna förmånen härrörde från H:s anställning hos bolaget och det utbetalade beloppet kunde icke hänföras till förvärv, som enligt 19 § KL icke skulle räknas till skattepliktig inkomst eller eljest var undantaget från beskattning. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/4 1970.)

Begravningshjälp från arbetsgivare — skattepliktig inkomst?

Besvär av fru L. angående inkomsttaxering år 1962. — Fru L:s man avled den 28/2 1961. Hans dödsbo uppgav i deklarationen år 1962 att 4.708 kr erhållits i begravningsbidrag från mannens förre arbetsgivare, ett bolag. — TN beskattade fru L. för 4.000 kr av nämnda 4.708 kr. — Beskattningsåtgärden fastställdes av PN och KR.

RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/4 1970; en ledamot av RR yttrade:

I målet är upplyst, att det av bolaget utgivna beloppet 4.708 kr i dess helhet åtgått till bestridande av kostnader för mannen L:s begravning. Vid sådant förhållande kan beloppet icke till någon del anses ha kommit fru L. till godo på sådant sätt att det utgjort för henne skattepliktig intäkt.)

Anm: Enligt uppgift hade bol (ägt av änkans bröder) lämnat änkan pension fr o m 1962 med 400 kr/mån.

Evakueringskostnader

Besvär av Bostadsföreningen W. u. p. a. angående inkomsttaxering år 1963. — Föreningen, som ägde en hyresfastighet med taxeringsvärde av 245.000 kr. vägrades av samtliga instanser med 12.835 kr yrkat avdrag för evakueringskostnader.

Till stöd för sin talan hade föreningen anfört att föreningen nedlagt kostnader för att evakuera lägenheterna i fastigheten och att dessa sedan uthyrt möblerade för högre hyror än som förut kunnat uttagas, vilket bekräftades av föreningens betydligt högre hyresintäkter. TI hade invänt bl a att kostnaderna icke syntes vara att hänföra till utgifter för intäkternas förvärvande utan fastmer var att hänföra till kostnader i samband med ett planerat nedläggande av förvärvskällan (fastigheten såldes år 1964). (RR:s utslag den 12/5 1970.)

Anm.: Se t ex RÅ 1967 ref 40 (Skattenytt 1968 sid 100) samt Bylin i Skattenytt 1968 sid 267. Angående de fr o m 1970 års taxering gällande avskrivningsreglerna för hyresfastigheter, se prop. 1969:100 sid. 137.

Avyttring av ärvd rörelse: Har rörelsen upphört? Tillgångarnas värde?

Besvär av fru Å-S angående inkomsttaxering år 1963. — Fru Å-S:s fader, som avled den 29/11 1961, hade bedrivit en mindre fabriksrörelse. Vid arvskifte den 5/4 1962 hade fru Å-S tillskiftats rörelsen och därtill hörande fastighet. I sept. 1962 sålde fru Å-S rörelsen och fastigheten. — PN beskattade inte någon vinst genom försäljningen medan KR ansåg att vinsten ej understigit 60.000 kr.

RR yttrade: Av handlingarna i målet framgår, att fru Å-S i sept. 1962 försålt såväl ifrågavarande maskiner, inventarier och varulager som den fastighet, vari hennes fader intill sin död den 29/11 1961 utövat verkstadsrörelsen, samt att jämväl köparen bedriver rörelse inom verkstadsbranschen. — Även om fru Å-S ej själv har bedrivit rörelsen och ett uppehåll i verksamheten har ägt rum efter faderns frånfälle måste tillgångarna vid försäljningen likväl anses ha ingått i rörelsen och överlåtelsen utgöra ett led i avvecklingen av denna. Den vid överlåtelsen uppkomna vinsten skall därför beskattas såsom inkomst av rörelse. — Köpeskillingen utgjorde sammanlagt 120.000 kr, varav enligt köpekontrakten ersättningen för maskiner, inventarier och varulager angavs till 73.500 kr och ersättningen för fastigheten till 46.500 kr. Sistnämnda belopp motsvarar taxeringsvärdet. Det kan inte med säkerhet bedömas hur stor del av den sammanlagda ersättningen, som i själva verket har belöpt på maskiner, inventarier och varulager. Oavsett vad fru Å-S:s ombud tidigare i målet anfört om värdet av dessa tillgångar måste det med hänsyn till numera vunna upplysningar anses uppenbart att uppdelningen av köpeskillingen verkstälts i köparens intresse och att fastigheten i realiteten utgjort det större värdet vid affären både för säljaren och köparen. För maskiner, inventarier och varulager kan ersättningen beräknas icke ha överstigit 35.000 kr. Fru Å-S är, såsom KR funnit, berättigad att från nämnda intäktsbelopp tillgodoföra sig avdrag med de värden, vartill sagda tillgångar var upptagna i bouppteckningen, eller med 12.845 kr. Avdraget skall dock minskas med 2.039 kr avseende lagertillgångar som fru Å-S försålt strax efter faderns död. Den genom försäljningen för fru Å-S uppkomna rörelseinkomsten bör sålunda beräknas till 24.194 kr. (RR:s utslag den 4/3 1970.)

Anm.: Jämför RÅ 1968 not. 2106 (Skattenytt 1969 sid. 244) samt artiklar i Skattenytt 1959 sid. 165 och 1960 sid. 197 (Bylin).

Droskförarens drickspengar

Besvär av droskägaren K. angående inkomsttaxering år 1962. – K., som hade droskbilrörelse, uppgav till beskattning bl a drickspengar på egna körningar till 1.579 kr, motsvarande 4 % av 39.487 kr. TN och PN uppskattade K:s inkomst av drickspengar till 3.158 kr eller 8 % av beloppet 39.487 kr. — KR: ej ändring.

RR yttrade: K. har påstått att uppgiften i deklarationen om storleken av erhållna drickspengar grundar sig på dagliga anteckningar efter kontroll av växelkassan för varje körpass. K. har ingivit en sammanställning av anteckningarna och har erbjudit sig att förete anteckningarna i original för taxeringsrevision men sådan revision har icke företagits. — Vid sådant förhållande kan tillräckliga skäl icke anses föreligga att avvika från deklarationen vid beräkning av hans inkomst av drickspengar. (RR:s utslag den 8/4 1970.)

Kvantitetsrabatter – utdelning enligt 29 § 2 mom KL?

Besvär av Bjärnums Industriens Förening u. p. a. angående inkomsttaxering år 1964. — Föreningen hade enligt sina stadgar till ändamål att driva handel och annan i samband därmed stående ekonomisk verksamhet. Medlem var skyldig teckna en andel å 10 kr för varje påbörjat 10.000-tal kr av sammanlagd omsättning för näst föregående räkenskapsår. Medlem ägde en röst för varje av honom innehavd andel intill fulla innehavda antalet. — I sin självdeklaration år 1964 yrkade föreningen vid beräkning av nettointäkt av rörelse avdrag för kvantitetsrabatter med 49.279 kr och anförde bland annat följande. Kvantitetsrabatterna hade endast utgått till medlemmar och hade regelmässigt lämnats i förhållande till gjorda inköp. De hade karaktären av avtalsenliga rabatter och hade utgått alltsedan samköpen påbörjades. Det var underförstått, att rabatter skulle komma till stånd. Rabatterna hade icke utgått i förhållande till andelsinnehav. — TN vägrade — under åberopande av bestämmelserna i 29 § 2 mom. KL och punkt 12 av anv. till samma paragraf — föreningen berörda avdrag, enär föreningen ej tillämpade lika rösträtt och därför ej var kooperativ i skattelagarnas mening.

PN lämnade utan bifall föreningens yrkande att få avdraget, enär föreningen ej var att betrakta såsom i skattelagarnas mening kooperativ och enär utgivandet av ifrågakvarande rabatter såvitt visats icke skett på grund av avtal. — Hos KR anförde föreningen bl a. Föreningsstämman har varje år vid sammanträde under vanligtvis april månad beslutat, att återbäringen till medlemmarna för inköp skulle under samma år utbetalas genom nya andelar. Föreningens medlemmar har således kunnat räkna med att rabatt skulle komma att utgå på deras inköp från föreningen. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 8/4 1970.)

Bolags kostnader för havskryssare

Besvär av allmänna ombudet hos MKPN angående AB Original Odhners inkomsttaxering år 1965. — Bolaget yrkade vid taxeringen avdrag med 44.092 kr för hållande av havskryssaren Lackawanna II, därav 34.860 kr värdeminskning efter

20 % och 9.232 kr underhållskostnader. (Härtill kom ca 10.000 kr i lön till båtens skeppare.) Bolaget, som under 40 år varit ägare av en havskryssare, uppgav att båten använts dels för representationsseglingar med utländska kunder och dels rekreationsseglingar för personal. — TN och MKPN vägrade avdrag för båtkostnaderna. KR medgav avdrag.

RR vägrade avdrag och yttrade: Oavsett att hållandet av havskryssaren kan på olika sätt ha varit till nytta för bolaget, har båtens användning icke sådant samband med bolagets verksamhet, att kostnaderna för båten skulle kunna få avdragas såsom omkostnad i rörelsen. (RR:s utslag den 21/4 1970.)

Provisoriska väggar — reparation?

Besvär av AB Nordiska Kompaniet angående inkomsttaxering år 1961. — Hos MKPN yrkade allmänna ombudet (AO) att bolagets taxeringar skulle höjas med bl a ett belopp av 188.561 kr. Beloppet avsåg kostnadsförda utgifter för byggande av skiljeväggar mellan varuhuset i kvarteret Hästen nr 4—5 och den under uppförande varande byggnaden i kvarteret Hästen nr 6, vilken skulle anslutas till och utgöra en del av varuhuset. I avvaktan på denna anslutning hade de mot nybyggnaden befintliga murarna i kvarteret Hästen nr 4—5 rivits och provisoriska skiljeväggar uppförts innanför dessa. Enligt AO var beloppet inte avdragsgillt för bolaget, enär detsamma finge anses äga samband med nybyggnaden i kvarteret Hästen nr 6. — Bolaget invände bl a att skiljeväggar av det påkostade utförande det här vore fråga om varit nödvändiga för att hålla rörelsen igång under byggnationen och för att ostört fortsätta försäljningen. Hade verksamheten i de delar av Hästen nr 4—5, som gränsade mot byggnadsplatsen, nedlagts under byggnadstiden, skulle skydd mot byggnadsplatsen kunnat ordnas för en bråkdel av den kostnad det nu bleve fråga om. Bolaget hade till exempel kunnat hyra presenningar eller kunnat bygga ytterst enkla skiljeväggar i stället för de dyrbara skiljeväggar, som nu uppförts i 15 centimeter betongstav. För att försäljningsarbetet skulle kunna bedrivas ostört hade det emellertid varit nödvändigt för bolaget att bygga väggarna så att de garanterade tillfredsställande värme- och ljudisolering. Redan en mindre nedgång i försäljningen å de avdelningar, som berördes av skiljeväggarna, skulle inneburit ett inkomstbortfall som överstigit kostnaden för desamma. — MKPN biföll AO:s talan. — KR lämnade bolagets talan mot beslutet utan bifall.

RR: ej ändring. (RR:s utslag den 21/4 1970; en ledamot av RR var skiljaktig och yttrade:

Uppförandet av de provisoriska skiljeväggarna har visserligen föranletts av den samtidigt pågående om- och tillbyggnaden men har haft till syfte att hålla den i varuhuset bedrivna rörelsen i gång under byggnadstiden. Kostnaden för skiljeväggarna, 67.689 kr under ifrågavarande beskattningsår, får därför anses i sin helhet avdragsgill såsom driftkostnad.)

Kostnader för psykoanalys

Besvär av TI angående bitr. psykologen fru G:s inkomsttaxering år 1965. — Under 1964 hade fru G. tjänstgjort som barnpsykoterapeut vid barnpsykiatriska

kliniken vid Danderyds sjukhus. Hennes man hade tjänstgjort på medicinska kliniken vid samma sjukhus. Mannen hade uppgivit att hans intresseinriktning låg på ett gränsområde mellan invärtes medicin och psykiatri och att mer än hälften av de vårdsökande kunde hänföras till gruppen psykiatriskt sjuka. Makarna G. yrkade avdrag för kostnader för genomgång av psykoanalys, mannen med 3.340 kr och hustrun med 1.400 kr. TN vägrade men PN medgav avdragen.

Även KR ansåg avdragsrätt föreligga, då den psykoanalys, som makarna G. undergått haft sådant samband med deras tjänst, att kostnaderna för nämnda analys utgjorde vid taxeringarna avdragsgilla kostnader.

RR (där prövningstillstånd gavs endast beträffande fru G:s taxering) yttrade: Behandling eller undersökning med psykoanalys är i och för sig närmast att jämföra med sjukvård eller förebyggande hälsovård, och behov av sådan behandling eller undersökning på grund av särskilt krävande eller eljest speciella förhållanden i arbetet torde med varierande styrka kunna göras gällande inom åtskilliga yrkesområden. Det allmänna värde som psykoanalys anses medföra för den som underkastar sig densamma kan, oaktat detsamma väntas komma också yrkesverksamheten till del, icke utgöra grund för att erhålla avdrag för kostnaden. I målet är visserligen upplyst att analysen tillfört den skattskyldige insikter av omedelbar betydelse för verksamheten som psykolog. Analysen har emellertid, såvitt utredningen ger vid handen, icke i första hand varit inriktad på att meddela kunskaper. Det särskilda värdet för yrkesverksamheten av insikter som erhållits genom analysen kan därför icke heller medföra avdragsrätt. Behandling eller undersökning med psykoanalys kan sålunda icke anses ha sådant samband med den skattskyldiges yrkesutövning, att kostnaden är avdragsgill vid taxeringen. (RR:s utslag den 22/4 1970.)

Ökade levnadskostnader

Besvär av avdelningsdirektören B. angående inkomsttaxering år 1965. — B. var intill utgången av jan. 1961 kapten i Strängnäs. Den 1/2 1961 erhöll han vikariatslöneförordnande som intendent vid försvarets radioanstalt i Stockholm. Den 1/10 1963 utnämndes B. till byrådirektör vid statens biltrafiknämnd i Stockholm. Under ifrågavarande år liksom under 1964 hyrde B. bostad i Stockholm medan familjen bodde i familjebostad i Stallarholmens kommun. Sommaren 1966 flyttade B. och hans familj till villa i Norrviken. — I deklARATIONEN yrkade B. avdrag för ökade levnadskostnader i Stockholm med 4 635 kr. — TN medgav, men PN och KR vägrade avdraget.

RR yttrade: I målet får numera anses utrett att B:s anställning i Stockholm fram till den 1/10 1963 varit av så ovisst natur att den icke kan betraktas såsom stadigvarande. Först från nämnda dag har anställningen fått sådan varaktighet att en flyttning av familjen till Stockholm varit motiverad. På grund av svårigheterna att anskaffa familjebostad där får det emellertid anses förklarligt att någon avflyttning icke kommit till stånd under år 1964. Med hänsyn härtill får B. anses berättigad till avdrag för den ökning i levnadskostnaderna som föranletts av att han haft

sitt arbete på annan ort än den där hans familj varit bosatt. Mot det härutinnan yrkade beloppet, 4 635 kr, har någon erinran icke gjorts. (RR:s utslag den 15/4 1970.)

Lön till huvudaktieägares barn

Besvär av TI angående P:s Mössfabrik AB inkomsttaxering år 1963. — Av bolagets 500 aktier ägde verkst.direktörens hustru, som var kontorschef i bolaget, 360 st. Makarnas fyra barn ägde återstående aktier till lika delar. Bolaget yrkade avdrag för löner till barnen, födda 1939—1944, med 34 390 kr. — TN medgav avdrag med 20 000 kr medan återstoden ansågs utgöra förtäckt vinstutdelning. — Hos PN, där bolaget yrkade fullt avdrag, invände TI att barnen bedrivit studier. Tre barn hade vistats utom hemorten. — PN lämnade bolagets talan utan bifall, men KR ansåg att tillräcklig anledning saknats att avvika från bolagets deklARATION.

RR fastställde PN:s beslut och yttrade: På grund av de förhållanden, som anförts av vederbörande TI samt omständigheterna i övrigt måste antagas att de till barnen P. utbetalade beloppen endast i den utsträckning som TN och PN funnit, är att hänföra till avdragsgilla lönekostnader. (RR:s utslag den 17/2 1970.)

Ränta som påförts byggnadskreditivskuld — beskattningsår?

Besvär av timmermannen L. angående inkomsttaxering år 1967. — L., som ägde en villafastighet med ett taxeringsvärde av 77 000 kr, hade den 31/12 1966 en byggnadskreditivskuld hos Svenska Hypotekskredit AB å 77 400 kr. Enligt de allmänna lånevillkoren för det av bolaget beviljade byggnadskreditivet skulle ränta, vilken påfördes den 1/4 och den 1/10 i efterskott, erlägges den 1/5 och den 1/11 samt vid kredittidens slut. Utbetalning av medel å kreditivet skedde efter långgivarens prövning och efter besiktning av utförda arbeten på fastigheten samt mot avlämnande av kvitto. Utan att kvitto utfärdats ägde långgivaren påföra kreditivet ränta, kostnad för besiktning och för bevakning av spärrhandling, som låntagaren utgivit, samt annan kostnad enligt detta kontrakt, ävensom belopp, som av låntagaren beordrats eller godkänts till påföring i sådan ordning. Enligt överenskommelse med L. hade bolaget påfört dennes kreditivskuld dels den 2/5 1966 ränta per den 31/3 1966 med 2.165 kr och dels 1/11 ränta per 30/9 1966 med 2.592 kr eller tillhopa med 4.757 kr. I sin deklaration yrkade L vid beräkning av underskott av fastigheten avdrag bl a för räntebeloppet 4.757 kr. — TN följde deklarationen. — Hos PN yrkade TI, att avdrag skulle vägras L för räntan samt anförde. Såvitt framgick av handlingarna i målet hade några inteckningar under år 1966 ännu ej uttagits i fastigheten samt hade ej heller några amorteringar å skulden skett under sagda år. De kreditivskulden påförda räntebeloppen kunde icke anses ha erlagts förrän så skett. PN: ej ändring. — KR, där TI vidhöll sin talan, vägrade avdraget för räntebeloppet, 4.757 kr, enär L ej ansågs ha erlagt detsamma under beskattningsåret.

RR, varest L. yrkade att få avdrag, biföll L:s talan: Enligt bestämmelse i bygg-

nadskreditivkontraktet har kreditgivaren ägt påföra kreditivet belopp, motsvarande avtalad ränta, utan att kvitto på beloppet utfärdats av kredittagaren. Innebörden av denna bestämmelse får anses vara, att kredittagaren lyft medel på kreditivet och betalat räntan. Räntan är därför att anse som kontant erlagd det beskattningsår, då beloppet påfördes kreditivet. (RR:s utslag den 15/4 1970.)

Anm.: Jämför RR:s utslag den 7/1 1970 angående A:s inkomsttaxering 1962 (Skattenytt 1970 sid. 295), Englund: Rätt beskattningsår vid kontantmässig inkomstberäkning s. 175—180 samt prop. 1967:153 (ändrad lydelse av p. 5 av anv. till 25 § KL). Konsekvensen av RR:s utslag synes bli att avdrag för räntan ej kan erhållas ett senare år än det då räntan påförts kreditivet. Kredittagare synes ej ha möjlighet att välja att få avdraget ett senare år, då kreditivet betalas.

Utestående fakturerade fordringar i advokatrörelse

Besvär av advokaten H. angående inkomsttaxering år 1965. — H., som jämte en kompanjon drev advokatverksamhet, upptog i deklARATIONEN inte några fordringar i rörelsen. På förfrågan uppgav H. att byråns utestående fakturerade fordringar uppgick till 9 959 kr, varav 1 242 kr avsåg fordringar som bedömdes som osäkra eller värdelösa. — TN upptog till beskattning skillnadsbeloppet 8 717 kr och avräknade vid årets början ingående fordringar, 996 kr. H:s andel i rörelsen utgjorde 45 procent, varför han beskattades för ett ytterligare belopp av 3 022 kr. — Hos PN hävdade H. att han var berättigad att tillämpa kontantprincipen, som bl a advokatsamfundets styrelse följt i sina dittills gällande bokföringsanvisningar för advokater. — PN: ej ändring.

KR yttrade: Av 41 § KL jämte anvisningar framgår, att inkomst av rörelse skall beräknas enligt bokföringsmässiga grunder och att hänsyn därvid skall tagas till in- och utgående fordringar i rörelsen. Inkomst skall anses ha åtnjutits under det år, då den enligt allmänt vedertagen köpmannased bör i räkenskaperna uppföras såsom inkomstpost. Beträffande fordringar tillämpas i allmänhet det förfaringsättet, att fordringar uppföres såsom inkomst under det år de uppkommer. Skäl att beträffande inkomst av advokatrörelse tillämpa andra beräkningsgrunder än ovan angivna kan icke anses föreligga. Vid beräkningen av inkomsten av den av H. och kompanjonen bedrivna rörelsen skall förty, såsom PN funnit, å inkomstsidan upptagas vid beskattningsårets utgång förefintliga fordringar i den mån de varit att anse såsom säkra. Det av PN vid inkomstberäkningen tillagda beloppet av utgående fordringar, 8 717 kr, motsvarar endast summan av de fordringar H. själv angivit såsom säkra. På grund av vad sålunda anförts finner KR icke skäl bifalla besvären. (En ledamot ville bifalla H:s talan.) — RR efter meddelat prövningstillstånd: ej ändring. (RR:s utslag den 23/4 1970.)

Fråga om skattskyldig haft hemmavarande barn?

Besvär av yrkesläraren Judith L. angående inkomsttaxering år 1964. — L., som hade en son född år 1962, taxerades av TN såsom ensamstående skattskyldig med

hemmavarande barn. — PN och KR ansåg emellertid att barnet icke varit hemmavarande med hänsyn till att det under tiden den 1/3 — den 15/6 och den 21/7 den 19/12 1963 vistats hos annan person och på annan ort än L:s hemort.

RR yttrade: Av utredningen framgår att anledningen till att barnet vistats hos annan person, sedan L:s tjänstledighet i samband med barnets födelse upphört, varit att L. haft skyldighet att bebo tjänstebostad, som icke medgivit att hon haft barnet hos sig. Vidare är upplyst, att L. haft barnet hos sig i ett av henne disponerat fritidshus varje veckohelg och under ferierna, att L. bekostat barnets underhåll samt att L. sedermera hyrt egen bostad och tagit barnet till sig. Dessa omständigheter får anses visa att L. alltsedan barnets födelse haft ledningen av och ansvaret för barnets uppfostran. Med hänsyn härtill bör barnet anses som hemmavarande hos L. (En ledamot skiljaktig.) (RR:s utslag den 3/3 1970.)

Kommanditbolag mellan familjemedlemmar

Besvär av direktören S. angående inkomst- och förmögenhetstaxering år 1960. — S. ägde jämte R. ett aktiebolag som drev rörelse. Bolaget och barn till R. och S. hade enligt avtal bildat ett kommanditbolag för bedrivande av viss verksamhet. Fråga uppkom om S. skulle beskattas för den andel i kommanditbolagets vinst utöver 6 % ränta på insatt kapital eller 37.427 kr som tillkom hans barn och för deras förmögenhet.

RR yttrade bl a: Såvitt handlingarna utvisar har verksamheten i kommanditbolaget från 1956, då det nya bolagsavtalet träffades, uteslutande utgjort handel med och förvaltning av värdepapper och verksamheten har ifrågavarande beskattningsår utövats enbart på grundval av kapital, som tillkommit barnen R. och S. De arbetsinsatser som krävts för verksamheten torde icke ha varit av sådan omfattning att fördelningen av vinsten med hänsyn härtill kan anses oskäligen. Anledning saknas således att i förevarande hänseende vid taxeringen frångå den vinstfördelning, som gjorts av kommanditbolaget. S. kan därför icke anses skattskyldig för beloppet 37.427 kr eller för de omyndiga barnens förmögenhet. (RR:s utslag den 3/3 1970.)

Jfr K G A Sandström i denna årgång sid 369.

Fast driftställe för partrederi — beskattningsort

Besvär av agronomen P. angående inkomsttaxering år 1963. — P. som var bosatt i Ö. kommun, ägde en åttondel av partrederierna för två fartyg och en niondel av partrederiet för ett fartyg. I sin deklaration uppgav P. att på hans andelar i nämnda partrederier belöpte underskott om sammanlagt 13.103 kr. Han tillgodoförde sig avdrag för underskottet vid taxeringen till statlig inkomstskatt men ej vid taxeringen till kommunal inkomstskatt. — TN följde deklarationen. — Hos PN yrkade P. att tillgodoräknas avdrag för underskottet även vid den kommunala taxeringen, då något fast driftställe icke funnits för något av rederierna. PN ogillade yrkandet med hänsyn till att verkställd utredning utvisat att samtliga tre partrederier drevs från fast driftställe i Hälsingborg, där rörelsen på uppdrag av delägarna handhades av en angiven skeppsmäklarfirma, som också skött bokföringen för rederierna och

tagit emot deras post. — Även KR och RR ogillade P:s talan. (RR:s utslag den 21/4 1970.)

Reservofficers premie – ackumulerad inkomst?

Besvär av bergsingenjören L. angående inkomsttaxering år 1964. — L., som under 1963 fullgjort reservofficerstjänstgöring, hade samma år jämlikt reservbefälskungörelsen för krigsmakten (SFS 1962:309) uppburit en premie på 8.240 kr. Hos PN yrkade L. att på denna premie skulle tillämpas bestämmelserna om ackumulerad inkomst. Med hänsyn till att han inträtt i flottans reserv 1957 borde inkomsten fördelas på sju år, vilket motsvarade tiden för anställningen i reserven. — PN ansåg att inkomsten i fråga inte kunde fördelas på mera än tre år.

KR konstaterade att den militärtjänstgöring, som legat till grund för ifrågakomna premie, omfattat tiden den 21/10 1959 – den 30/4 1960 samt den 1/7 – den 17/12 1960. Vid sådant förhållande kunde enligt KR L:s yrkande om fördelning av inkomsten på längre tid än tre år icke bifallas.

RR: ej ändring. (RR:s utslag den 7/4 1970; en ledamot var dock skiljaktig och yttrade:

Den av L. uppburna reservbefälspremien kan icke anses utgöra enbart gottgörelse för den av honom fullgjorda tjänstgöringen — för vilken han erhållit lön enligt samma lönegrad som motsvarande befattningshavare på aktiv stat — utan även och i första hand för att han under sin anställningstid stått till förfogande för sådan och annan honom åliggande tjänstgöring. — I målet är upplyst, att L. erhöll anställning såsom officer i flottans reserv år 1957 och att han icke tidigare uppburit någon reservbefälspremie. — Vid här angivna förhållanden bör, enligt 1 § förordningen angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst, skatten för ifrågavarande inkomst beräknas efter fördelning på taxeringsåren 1958—1964.)

Formella förutsättningar för eftertaxering?

Besvär av TI angående eftertaxering av dödsboet efter J. för åren 1958—1961. — I bouppteckningen efter J. som avlidit 1961 redovisades kontanter och bankmedel m fl tillgångar till ett värde av 459 000 kr vilka icke upptagits såsom förmögenhetstillgångar i J:s deklARATIONER. J. hade sedan 1956 bedrivit en radiohandel. Nettointäkten hade uppgivits till ca 23 000 kr i envar av 1958, 1959 och 1960 års deklARATIONER samt till ca 46 000 kr i 1961 års deklARATION. — Hos PN yrkade TI att dödsboet skulle eftertaxeras för inkomst för år 1958 med 100 000 kr och för ettvar av åren 1959—1961 med 30 000 kr. TI yrkade vidare att dödsboet skulle eftertaxeras till förmögenhetsskatt för 340 000 kr år 1959, för 410 000 kr år 1960 och för 448 000 kr år 1961. Till stöd härför anförde TI att de i bouppteckningen upptagna likvida medlen måste ha intjänats under de år J. drivit rörelse samt åberopade PM över taxeringsrevision enligt vilken J:s räkenskaper för de nu ifrågavarande åren varit så bristfälliga att någon inkomstuppskattning icke kunnat ske med ledning av dessa. Dödsboet medgav att eftertaxering till förmögenhetsskatt fick ske, men bestred eftertaxering för inkomst då förmögenheten torde ha förvär-

vats redan före år 1956. Dödsboet åberopade ett intyg av J:s husföreståndarinna, enligt vilket hon redan år 1952 sett en större summa pengar i J:s hem utan att kunna ange storleken, men på hösten 1959 tillsammans med J. räknat pengarna som då uppgick till 380 000 kr. — PN, som eftertaxerade dödsboet till statlig förmögenhetsskatt, ansåg icke visat att förutsättningar för eftertaxering för inkomst förelåg.

KR lämnade TI:s besvär utan bifall med följande motivering. Vid granskning av tillgängliga räkenskapshandlingar har påpekats, att dessa icke kunna ligga till grund för en riktig taxering och att redovisad bruttovinst är lägre än normalt inom branschen. Vidare har det framkommit, att J. varit ägare till betydande tillgångar i form av kontanta medel, vilka icke redovisats. Emellertid har det icke kunnat påvisas, att J. obehörigen undandragit sig beskattning för någon bestämd inkomstpost. Säker grund för antagande att förenämnda kontanta medel till någon del härröra från icke redovisad inkomst under nu ifrågavarande beskattningsår föreligger icke heller. Tillräckliga förutsättningar för eftertaxering av dödsboet kunna därför icke anses vara för handen.

RR: ej ändring. (RR:s utslag den 17/2 1970.)

Förutsättningar för eftertaxering av vinst vid ackordsuppgörelse

Besvär av TI angående eftertaxering av W. för år 1963. — W., som drev rörelse, träffade på hösten 1962 överenskommelse med vissa leverantörer om nedskrivning av skulder med 16 164 kr. Beloppet hänfördes i bokföringen till ej skattepliktig inkomst. I räkenskapsutdrag uppgav W.: Avskrivet genom ackord 16 164 kr. — TN tog ej beloppet till beskattning. — Hos PN yrkade TI, att W. skulle eftertaxeras för 16 164 kr. PN lämnade TI:s talan utan bifall.

Hos KR anförde TI: De upplysningar, som W. lämnat i samband med 1963 års taxering hade TN otvivelaktigt tolkat så, att skulderna eftersänkts på grund av ett offentligt ackord som gällt samtliga fordringsägare. Vid revisionen hade konstaterats, att fråga ej varit om offentligt ackord, att endast färgleverantörer — med ett undantag — berörts, och att de eftersänkta beloppen i procent av de totala fordringsbeloppen varierat leverantörerna emellan. Omständigheterna var sådana att reduceringarna av fordringsbeloppen närmast fick betraktas såsom extra rabatter. W. kunde ej anses ha varit på obestånd. W. ägde en fastighet, som torde ha haft ett värde överstigande det taxeringsvärde som upptagits i en förteckning över W:s tillgångar och skulder 18/9 1962. — — — Då sålunda nu framkommit omständigheter, som ej varit kända av TN, torde förutsättningar för eftertaxering föreligga såväl i formellt som sakligt hänseende. — KR lämnade besvären utan bifall, när W. såvitt handlingarna utvisat icke lämnat oriktigt meddelande till ledning för sin taxering, samt förutsättningar för eftertaxering således icke förelegat. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 29/4 1970.)

TI:s besvärsmått sedan PN prövat skattskyldigs för sent anförda besvär angående fastighetstaxering

Besvär av TI angående taxering år 1965 av A:s fastighet. — 1965 års fastighets-TN bestämde taxeringsvärdet på A:s jordbruksfastighet till 26 300 kr. Därvid angavs fastighetens totala areal till 22 har, därav åker 3 har och ängs- och betesmark 3 har. — I en till PN:s kansli den 20/10 1965 inkommen skrift yrkade A. att ägoslagsfördelningen måtte ändras. I en därefter inkommen skrift yrkade A. att åkerarealen måtte beräknas till 4 har i stället för 3 har. TI invände att yrkandet gjorts för sent. FastighetsPN upptog A:s yrkande till prövning och bestämde åkerarealen till 3,5 har. — Hos KR yrkade TI att PN:s beslut måtte undanröjas. KR fann att TI:s talan icke kunde upptagas till prövning då TI icke hos PN fört talan över fastighetens taxering, vilken av PN lämnats utan ändring.

RR yttrade: Sedan A. anført besvär över fastighetsTN:s beslut och TI invänt att besvärerna inkommit för sent och därför icke bort upptagas till prövning, har fastighetsPN upptagit besvärerna till prövning och i visst hänseende ändrat fastighetsTN:s beslut. Enär TI vid sådant förhållande ägt fullfölja talan mot fastighetsPN:s beslut, visar RR, med undanröjande av KR:s beslut, målet åter till KR för ny behandling. (RR:s utslag den 5/5 1970.)

Ombuds behörighet att föra talan för dödsbo som enligt avtal anförtrott förvaltningen av boet åt två av delägarna

Besvär av ombudsmannen S. angående taxering år 1965 av fastighet tillhörig dödsboet efter H. — FastighetsTN åsatte dödsboets fastighet ett taxeringsvärde såsom annan fastighet av 47 800 kr. — Hos fastighetsPN yrkade S. nedsättning av taxeringsvärdet. FastighetsPN nedsatte taxeringsvärdet till 42 200 kr. — I KR fullföljde S. sin talan. TI hemställde att S:s talan icke måtte upptagas till prövning, då S. icke visat sin behörighet att i målet föra talan för dödsboet. S. insände därefter dels förvaltningsavtal utvisande att boets förvaltning anförtrotts åt två dödsbodelägare, dels fullmakt för S. att föra deras talan. KR fann vad S. anført och yrkat icke kunna komma under prövning då S. icke visat sig behörig att föra dödsboets talan.

RR återförvisade målet till KR och yttrade: Delägarna i dödsboet har genom förvaltningsavtal den 8/3 1964 anförtrott boets förvaltning åt två dödsbodelägare. Genom fullmakt av dessa får S. anses ha visat behörighet att för dödsboet fullfölja talan i förevarande mål angående fastighetstaxering. (RR:s utslag den 5/5 1970.)

Ansvarighet för arbetstagens skatt

A. Besvär av F angående ansvar för H:s skatt. — H sålde mot provision för F:s räkning. H. uppbar under tiden januari—juni 1965 provision med 15 404 kr. F. verkställde ej skatteavdrag. — Lokala skattemyndigheten förklarade att F. i

egenskap av arbetsgivare åt H. var jämte H. ansvarig för 3 851 kr, motsvarande 25 procent av provisionen. LS i Kopparbergs län och KR ej ändring.

RR yttrade: Av utredningen i målet får anses framgå att F. var H:s huvudsakliga arbetsgivare under åtminstone senare delen av år 1964 och under tiden januari—juni 1965 samt att H. hade att erlägga preliminär B-skatt för år 1964 och preliminär A-skatt för år 1965. Det har därför ålegat F att verkställa skatteavdrag för H. under år 1965. Med hänsyn till innehållet i 2 st. anv. till 40 § UF har skyldigheten att verkställa skatteavdrag dock förelegat först i fråga om lön som utbetalats efter 25/2 1965. (RR:s utslag den 29/4 1970; en ledamot av RR ansåg att F. haft skälig anledning för sin underlåtenhet att föranstalta om skatteavdrag till gäldande av H:s preliminära skatt.)

B. Besvär av AB Sentab angående ansvar för E:s skatt. — E. utförde hösten 1964 och våren 1965 vissa stensättningsarbeten åt AB Sentab. Lokala skattemyndigheten förklarade att bolaget i egenskap av E:s arbetsgivare varit skyldigt att verkställa skatteavdrag med 25 procent å de till E. utbetalade ersättningarna. — LS i Östergötlands län och KR: ej ändring.

RR befriade bolaget med följande motivering: Bolaget, som under senare delen av 1964 och förra delen av 1965 på entreprenad åt Stockholms stad utförde arbeten med omläggning av Bergslagsvägen i staden, träffade under sommaren 1964 överenskommelse med E. att denne skulle utföra sättning av ett visst antal löpmeter kantsten å Bergslagsvägen i enlighet med ritningar och arbetsbeskrivning mot en ersättning av 15 kr för löpmeter. Kantstenen skulle sättas i betong- och cementbruk. Bolaget skulle tillhandahålla E. erforderlig kantsten, vilken bolaget enligt avtalet med staden i sin tur skulle erhålla av staden. Bolaget skulle vidare ombesörja utsättning i form av flukter eller liknande medan alla övriga kostnader för att erhålla ett fullt färdigt arbete skulle ingå i den överenskomna ersättningen till E. Den till E. utgivna ersättning, varom i målet är fråga, grundar sig i allt väsentligt på arbete, som utförts enligt nu berörda överenskommelse. Av utredningen framgår att E. för arbetets utförande hade anställda två eller tre arbetare, vilka avlönades av E. I fråga om arbetets anordnande i övrigt har bolaget uppgivit, att bolaget icke utövade någon arbetsledning eller övervakning beträffande arbetet i annan mån än att arbetsresultatet kontrollerades innan utbetalningar skedde å conto och att bolaget icke befattade sig med vilka medhjälpare E. hade i arbetet eller på vilka tider arbetet utfördes. Bolaget har vidare förklarat, att det icke ålåg E. att personligen deltaga i arbetet. Till belysning härav har bolaget åberopat handlingar av vilka framgår, att E. under hösten 1964, när arbetet å Bergslagsvägen pågick, efter överenskommelse med Stockholms stad låtit utföra stensättningsarbeten på annan plats i stockholmstrakten. Med hänsyn till det anförda och vad i övrigt förekommit i målet saknas tillräckligt stöd för att betrakta bolaget såsom arbetsgivare åt E. i UF:s mening. Det har därför ej ålegat bolaget att verkställa skatteavdrag vid utbetalning av ersättning åt E. (RR:s utslag den 29/4 1970.)